ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1972

Vyhlásené: 16.05.1972 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

28

PREDSEDNÍCTVO ČESKEJ NÁRODNEJ RADY

vyhlasuje úplné znenie zákona z 29. júna 1967 č. 69 Zb. o národných výboroch, pokiaľ sa vzťahuje na územie Českej socialistickej republiky, so zmenami a doplnkami vykonanými zákonom č. 175/1968 Zb. o meste Brne, zákonom Českej národnej rady č. 40/1969 Zb. o meste Ostrave, zákonom Českej národnej rady č. 41/1969 Zb. o meste Plzni, zákonom Českej národnej rady č. 33/1970 Zb. o finančných správach, zákonom Českej národnej rady č. 57/1971 Zb., ktorým sa mení zákon č. 69/1967 Zb. o národných výboroch, zákonom Českej národnej rady č. 116/1971 Zb. o výboroch a komisiách ľudovej kontroly a čl. I zákona č. 146/1971 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť národných výborov na niektorých úsekoch štátnej správy,*) a so zmenami vyplývajúcimi z ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o československej federácii a z ústavného zákona č. 57/1969 Zb., ktorým sa menia niektoré ustanovenia ústavy a ústavného zákona č. 81/1968 Zb.

ZÁKON o národných výboroch

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákona:

Prvá hlava
POSTAVENIE NÁRODNÝCH VÝBOROV V ŠTÁTE A SPOLOČNOSTI

Oddiel 1
Základné ustanovenia

§ 1

(1) Národné výbory sú orgánmi socialistickej štátnej moci a správy v krajoch, okresoch a obciach. Vo svojej činnosti upevňujú pod vedením Komunistickej strany Československa socialistické spoločenské zriadenie, spravujú sa ústavou, ostatnými zákonmi a právnymi predpismi.

(2) Národné výbory ako zastupiteľské zbory pracujúceho ľudu sú zložené z poslancov, ktorí sú volení na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

(3) Poslanci sú ľudom kontrolovaní, jemu zodpovední a môžu byť na základe rozhodnutia svojich voličov odvolaní.

§ 2

Národné výbory organizujú plánovitý rozvoj hospodárskej, kultúrnej, zdravotnej a sociálnej výstavby na svojom území. Ako štátne orgány samosprávneho charakteru spájajú vo svojej práci uspokojovanie potrieb spoločnosti s potrebami a záujmami rozvoja miest a obcí, a uvádzajú do súladu celospoločenské, miestne, skupinové a osobné záujmy. Chránia práva, oprávnené záujmy občanov a organizácií a vedú ich k plneniu zákonov a k úcte k právam spoluobčanov. Podieľajú sa na ochrane socialistickej hospodárskej sústavy, socialistického poriadku v spoločnosti a na upevňovaní obranyschopnosti republiky.

§ 3

(1) Národné výbory vyvíjajú všetku svoju činnosť v spojení s občanmi, za ich aktívnej účasti a pod ich stálou kontrolou. Vytvárajú prdpoklady pre priamu účasť občanov na plnení svojich úloh a zapájajú občanov do ich riešenia a vykonávania. Občanov tak zapájajú v najširšej miere do správy štátu.

(2) Národné výbory sústavne skúmajú záujmy občanov, ich potreby a názory, riadia sa s nimi o návrhoch záväžných opatrení, pozorne sa zaoberajú ich pripomienkami a návrhmi a oboznamujú ich s výsledkami svojej práce a skladajú im účty zo svojej činnosti.

§ 4

(1) Národné výbory plnia svoje úlohy v súčinnosti s organizáciami združenými v Národnom fronte, najmä s Revolučným odborovým hnutím, s Českým zväzom žien, so Socialistickým zväzom mládeže a s ostatnými spoločenskými organizáciami.

(2) Spoluprácu s Revolučným odborovým hnutím národné výbory zameriavajú na prípravu a uskutočňovanie dôležitých opatrení dotýkajúcich sa záujmov pracujúcich a vyžadujú si k nim od jeho orgánov stanoviská. Obdobne spolupracujú aj s jednotnými roľníckymi družstvami.

(3) Národné výbory združujú na základe vzájomnej dohody so spoločenskými organizáciami prostriedky a sily pre účinnejšie a hospodárne vykonávanie všeobecnoprospešných opatrení a koordinujú vykonávanie spoločných úloh.

§ 5

Národným výborom patrí výkon štátnej správy v ich územných obvodoch; iným územným orgánom alebo organizáciám môže výkon štátnej správy zveriť len zákon.

§ 6

(1) Národné výbory vzájomne spolupracujú s ostatnými štátnymi orgánmi vo svojich územných obvodoch pre dosiahnutie spoločných cieľov. Spoluprácu zameriavajú zvlášť na všestranné upevňovanie socialistickej zákonnosti a štátnej disciplíny, na predchádzanie trestnej činnosti, na posilňovanie obranyschopnosti republiky, na plnenie Zákona o rodine a na všestrannú ochranu občianskych práv.

(2) Národné výbory upozorňujú iné štátne orgány na nedostatky, ktoré zistia, a dávajú podnety na ich odstránenie; úlohy im môžu ukladať len vtedy, pokiaľ to pripúštajú osobitné predpisy.

(3) Súdy, prokuratúra a Zbor národnej bezpečnosti oboznamujú národné výbory so stavom socialistickej zákonnosti v ich obvode.

(4) Národné výbory sú oprávnené pri zabezpečovaní miestnych vecí verejného poriadku v rámci svojej pôsobnosti ukladať úlohy Verejnej bezpečnosti, a to prostredníctvom príslušných náčelníkov. Orgány Verejnej bezpečnosti sú vo veciach výkonu služby zodpovedné a podriadené len vyšším náčelníkom.

(5) Národné výbory v mestách a obciach môžu za podmienok ustanovených vládou zriaďovať inšpekcie verejného poriadku národných výborov na zabezpečovanie miestnych vecí verejného poriadku v rámci svojej pôsobnosti. Pracovníci týchto inšpekcií dohliadajú na dodržiavanie predpisov na ochranu verejného poriadku, upozorňujú občanov a organizácie na zistené nedostatky a robia opatrenia na ich odstránenie. Sú oprávnení požadovať od občanov potrebné vysvetlenia na objasnenie skutočností potrebných na zistenie priestupku. Predviesť občana môžu iba v prípade, že nemôže hodnoverne preukázať svoju totožnosť. Vláda nariadením podrobnejšie upraví úlohy inšpekcií verejného poriadku národných výborov a práva a povinnosti ich pracovníkov.

§ 7

(1) Voči ústredne riadeným hospodárskym, družstevným a ostatným organizáciám vykonávajú národné výbory štátnu správu najmä na úseku výstavby, vodného hospodárstva, vytvárania a ochrany zdravých podmienok a zdravého spôsobu života a práce, zdravotníckych služieb, verejného poriadku, požiarnej ochrany, ochrany rastlinnej a živočíšnej výroby a poľnohospodárskeho pôdneho a lesného fondu. Predpisy upravujúce jednotlivé úseky činnosti štátnej správy ustanovujú, v ktorých prípadoch sa musia tieto organizácie spravovať opatreniami národného výboru.

(2) Ústredne riadené hospodárske, družstevné a ostatné organizácie sú povinné spolupracovať s národnými výbormi a predkladať im na zaujatie záväzného stanoviska v prípadoch ustanovených osobitnými predpismi podklady o pripravovaných investíciách a iných dôležitých opatreniach, ktoré národné výbory potrebujú na zabezpečovanie celkového rozvoja kraja, okresu, mesta a obce.

Oddiel 2
Stupne a druhy národných výborov

§ 8

V obciach a v mestách sú miestne a mestské národné výbory, v okresoch okresné národné výbory a v krajoch krajské národné výbory.

§ 9

So súhlasom občanov môže byť zriadený jeden miestny národný výbor pre niekoľko obcí; o tomto opatrení rozhoduje na návrh miestnych národných výborov okresný národný výbor.

§ 10

V hlavnom meste Československej socialistickej repuboiky je Národný výbor hlavného mesta Prahy a obvodné národné výbory. Národný výbor hlavného mesta Prahy je riadený priamo vládou. Osobitnú úpravu pôsobnosti a organizačnej výstavby Národného výboru hlavného mesta Prahy a obovdných národných výborov ustanoví zákon.

§ 11

*)

§ 11a

(1) V mestách Brne, Ostrave a Plzni je Národný výbor mesta Brna, Národný výbor mesta Ostravy a Národný výbor mesta Plzne (ďalej len „národné výbory miest Brna, Ostravy a Plzne“). Tieto národné výbory sú riadené príslušným krajským národným výborom.

(2) Územia miest Brna, Ostravy a Plzne sa delia na mestské obvody, v ktorých pôsobia obvodné národné výbory, ktoré sú riadené národným výborom mesta. Vytvoriť alebo zrušiť mestský obvod alebo zmeniť jeho územie prislúcha národnému výboru mesta po vyjadrení obvodných národných výborov a po prerokovaní s krajským národným výborom, a to so zreteľom na potreby občanov v meste.

(3) K mestám Brnu, Ostrave a Plzni sa môžu pripojiť okolité obce tvoriace prímestskú oblasť uznesením krajského národného výboru po predchádzajúcom súhlase národného výboru mesta, národných výborov v obciach, o pripojenie ktorých ide, a príslušného okresného národného výboru.

(4) V mestách Brne, Ostrave a Plzni môžu v mestských častiach pôsobiť so súhlasom národného výboru mesta miestne národné výbory, ktoré sú ním riadené.

§ 12

Mestské národné výbory sú v mestách, ktoré sú sídlami okresov, ďalej v iných obciach mestského charakteru, ktoré na návrh okresného národného výboru určí krajský národný výbor.

Druhá hlava
POSLANCI

§ 13

Počet svojich poslancov určí národný výbor so zreteľom na počet obyvateľov, na veľkosť svojho obvodu, na rozsah svojej pôsobnosti i so zreteľom na to, aby národný výbor tvoril pracovne schopný zbor. Pritom počet poslancov určí tak, aby

a) miestny alebo mestský národný výbor mal najmenej
   9 poslancov v obciach do 300 obyvateľov,
   11 poslancov v obciach do 600 obyvateľov,
   17 poslancov v obciach do 1 500 obyvateľov,
   25 poslancov v obciach do 5 000 obyvateľov,
   40 poslancov v obciach do 10 000 obyvateľov,
   60 poslancov v obciach do 20 000 obyvateľov,
   80 poslancov v obciach do 50 000 obyvateľov,
   85 poslancov v obciach do 50 000 obyvateľov;

b) okresný národný výbor mal najmenej
   60 poslancov v okresoch do 80 000 obyvateľov, 80 000 poslancov v okresoch s väčším počtom obyvateľov;

c) krajský národný výbor mal najmenej 80 poslancov;

d) Národný výbor mesta Brna mal najmenej 100, Národný výbor mesta Ostravy najmenej 100 a národný výbor mesta Plzne najmenej 80 poslancov;

e) obvodné národné výbory v mestách Brne, Ostrave a Plzni mali najmenej:
   30 poslancov v obvodoch do 5 000 obyvateľov,
   40 poslancov v obvodoch do 10 000 obyvateľov,
   60 poslancov v obvodoch do 20 000 obyvateľov,
   80 poslancov v obvodoch do 20 000 obyvateľov.

§ 14

Poslanec národného výboru sa pdieľa na rokovaní a rozhodovaní národného výboru, zvlášť sa aktívne zúčasťňuje na zasadaniach národného výboru a jeho orgánov, za člena ktorých bol zvolený. Pozorne skúma záujmy svojich voličov, ich potreby a názory, udržiava s nimi stále spojenie a skladá im účty zo svojej činnosti.

§ 15

Poslanec národného výboru je oprávnený najmä

a) predkladať návrhy národnému výboru a jeho komisiám a podnety jeho rade a odborom;

b) vznášať dotazy na radu, na jej jednotlivých členov a na predsedov komisií, a to aj mimo zasadania národného výboru alebo komisie; odpoveď na tieto dotazy sa musí dať bez meškania, ak sa tak nemôže stať, najneskôr do 30 dní;

c) požadovať od vedúcich odborov vysvetlenia vzťahujúce sa na činnosť odborov; vysvetlenie môže požadovať aj od vedúcich organizácií národného výboru; vysvetlenie sa musí dať bezodkladne;

d) odporúčať vedúcim organizácií opatrenia na odstránenie nedostatkov, v závažnejších prípadoch sa obrátiť na národný výbor, aby v medziach svojej pôsobnosti uložil organizácii vhodné opatrenia pre nápravu;

e) zúčastniť sa na vybavovaní sťažností, oznámení a podnetov občanov vzťahujúcich sa na činnosť národného výboru, jeho orgánov a organizácií.

§ 16

Poslanec národného výboru je povinný najmä

a) aktívne pracovať medzi voličmi, radiť sa s nimi o návrhoch závažných opatrení, ktoré bude národný výbor prerokúvať, uplatňovať oprávnené záujmy občanov v národnom výbore a oboznamovať ich s prácou národného výboru, predovšetkým s jeho závažnými opatreniami, s nový mi zákonmi, s opatreniami vlády a s uzneseniami Komunistickej strany Československa;

b) podávať voličom správy o svojej práci v národnom výbore a o vybavení ich podnetov a pripomienok;

c) udržiavať stály styk so spoločenskými organizáciami, ktoré pôsobia v jeho obvode;

d) uplatňovať vo všetkej svojej práci skúsenosti a podnety občanov;

e) úzko spolupracovať s národnými výbormi nižších stupňov a uplatňovať ich podnety a skúseností v práci národného výboru.

§ 17

(1) Poslanec národného výboru mesmie byť pre výkon svojej funkcie ukrátený na právach ani na nárokoch vyplývajúcich z pracovného alebo obdobného pomeru (člena družstva). Organizácia, ktorej je poslanec pracovníkom, je povinná umožniť mu za tým účelom potrebné pracovné voľno; to platí aj o členoch komisií národných výborov, ktorí nie sú poslancami.

(2) Poslancovi, ktorý je pre výkon funkcie uvoľnený zo zamestnania, sa zachováva pracovný pomer. Namiesto mzdy (inej odmeny za prácu) dostane od národného výboru primeranú odmenu. Ostatní poslanci a členovia komisií, ktorí nie sú poslancami, dostanú od národného výboru náhradu ušlého zárobku; vláda ustanoví, v ktorých prípadoch môžu od národného výboru dostať ešte odmenu za výkon funkcie. Náhrada skutočných výdavkov, ktoré im vzniknú v súvislosti s výkonom funkcie, im patrí podľa predpisov platných pre pracovníkov v pracovnom pomere.

(3) Podrobnejšiu úpravu odmien a náhrad ustanoví vláda.

Tretia hlava
PôSOBNOSŤ NÁRODNÝCH VÝBOROV

Oddiel 1
Základné ustanovania

§ 18

Prvoradou úlohou národných výborov je starostlivosť o uspokojovanie potrieb občanov, najmä starostlivosť o výstavbu miest a obcí, o zdravé životné prostredie, o zlepšovanie úrovne bývania, o rozširovanie rôznych služieb, o rozvíjanie kultúrneho a spoločenského života, o výchovu mládeže, o vytváranie podmienok pre rozvoj telesnej výchovy, o súladný rozvoj ich území, optimálne využívanie prírodných, hospodárskych a spoločenských podmienok a o zabezpečovanie verejného poriadku a ochrany záujmov občanov.

§ 19

Národné výbory podľa osobitných predpisov vykonávajú štátnu správu najmä na úseku
- územného plánovania a stavebného poriadku,
- pracovných síl,
- ochrany prírody,
- využitia nerastného bohatstva,
- poľnohospodárstva,
- lesného a vodného hospodárstva,
- energetiky,
- hospodárenia s bytmi a nebytovými priestormi,
- financií a správy a ochrany národného majetku,
- zásobovania, obchodu a cestovného ruchu,
- služieb,
- dopravy,
- cestného hospodárstva,
- školstva a starostlivosti o deti,
- kultúry a informácií,
- ochrany kultúrnych pamiatok,
- zdravotníckych služieb,
- sociálneho zabezpečenia,
- obrany štátu,
- ochrany verejného poriadku,
- požiarnej ochrany,
- všeobecnej vnútornej správy.

§ 20

(1) Národné výbory spravujú
- predškolské a mimoškolské výchovné zariadenia, školy poskytujúce základné, stredné a vyššie vzdelanie a im slúžiace zariadenia,
- kultúrne a kultúrno-výchovné organizácie a zariadenia,
- zdravotnícke zariadenia,
- zariadenia sociálneho zabezpečenia.

(2) V otázkach zriaďovania a zrušovania organizácií a zariadení uvedených v odseku 1 a v otázkach ich odborného vedenia sa národné výbory spravujú všeobecne záväznými predpismi a smernicami ústredných orgánov štátnej správy a národného výboru vyššieho stupňa.

§ 21

Na plnenie svojich úloh národné výbory môžu zriaďovať a riadiť organizácie alebo zariadenia obstarávajúce
- správu domového majetku,
- miestne stavebníctvo,
- miestne dopravné služby a verejnú osobnú i nákladnú automobilovú dopravu,
- správu ciest,
- opravárske činnosti a osobné služby,
- ubytovacie služby, verejné stravovanie, rekreáciu a cestovný ruch,
- miestnu výrobu,
- zásobovanie tuhými palivami,
- obchodnú činnosť nadväzujúcu na služby a miestnu výrobu,
- projektové a investorské práce, prípadne inžinierske činnosti, iné špecializované služby a ďalšie služby pre obyvateľstvo,
- zber odpadových surovín.

§ 22

(1) Riadenie hospodárskej organizácie zahŕňa právo vymedziť organizácii predmet činnosti, zveriť jej potrebný majetok do správy, určiť jej v medziach všeobecne záväzných právnych predpisov podmienky hospodárenia, vymenúvať a odvolávať jej vedúceho a vymedziť jeho práva, povinnosti a zodpovednosť, sledovať, ako organizácia zabezpečuje uspokojovanie potrieb obyvateľstva a plní ostatné svoje základné úlohy, vykonávať kontrolu jej činnosti a rozhodovať o jej zrušení alebo zlúčení s inou organizáciou.

(25) Národný výbor môže uložiť organizácii, ktorú riadi, aby v rámci vymedzeného predmetu svojej činnosti vykonala určitú naliehavú prácu, ktorá je potrebná v dôležitom všeobecnom záujme.

(3) Ak činnosť uvedenú v § 21 obstarávajú rozpočtové alebo príspevkové organizácie alebo zariadenia národných výborov, vzťahuje sa na ne ustanovenie § 20 ods. 2.

§ 23

(1) Národné výbory kontrolujú činnosť orgánov a organizácií riadených alebo spravovaných národným výborom a činnosť národných výborov nižších stupňov, ich orgánov a nimi riadených a spravovaných organizácií, Ďalej kontrolujú, ako ústredne riadené hospodárske, družstevné a ostatné organizácie plnia svoje povinnosti, uložené im osobitnými predpismi upravujúcimi jednotlivé úseky štátnej správy, a to v rozsahu pôsobnosti zverenej národnému výboru.

(2) Národné výbory kontrolujú, ako ústredne riadené štátne, družstevné a ostatné organizácie plnia svoje povinnosti, uložené im osobitnými predpismi upravujúcimi vzťahy k rozpočtom národných výborov, a ako používajú dotácie a subvencie poskytnuté im z rozpočtov národných výborov.

§ 24

(1) Národné výbory môžu

a) zaujímať stanovisko k otázkam verejného záujmu a predkladať ho iným orgánom;

b) udeľovať čestné občianstvo obce (mesta) a iné verejné uznania.

(2) Pokiaľ nie je predpísané používanie štátneho znaku, môžu národné výbory miest Brna, Ostravy a Plzne, obvodné a miestne národné vybory v týchto mestách a mestské národné výbory,

ako aj nimi riadené a spravované organizácie používať znak mesta. Iné organizácie môžu používať znak mesta len so súhlasom príslušného národného výboru.

Oddiel 2
Pôsobnosť národných výborov jednotlivých stupňov a druhov

§ 25

(1) Miestny národný výbor vytvára podmienky pre uspokojovanie oprávnených potrieb a záujmov občanov, podmienky zdravého spôsobu života a práce v obci, organizuje výstavbu obce, stará sa o jej zveľaďovanie a vzhľad, rozvíja kultúrny a spoločenský život a chráni verejný poriadok a práva občanov. Na všetkých úsekoch svojej práce vytvára podmienky pre efektívny a intenzívny rozvoj poľnohospodárstva.

(2) Miestny národný výbor

a) spravuje materskú a základnú deväťročnú školu, územné jasle, detský útulok, školskú jedáleň, miestnu ľudovú knižnicu a podľa miestnych podmienok ďalšie kultúrne zariadenia;

b) spravuje miestne komunikácie a miestne osvetlenie a obstaráva podľa miestnych podmienok ďalšie komunálne alebo iné služby pre obyvateľstvo (§ 21), a to aj pre obyvateľstvo spádového územia;

c) schvaľuje rozmiestnenie predajní, čas predaja a robí ďalšie opatrenia na zabezpečenie riadneho zásobovania obyvateľstva;

d) vykonáva štátnu správj na ďalších vymedzených úsekoch, najmä na úseku evidencie obyvateľstva, vedenia matrík, požiarnej ochrany, výstavby, hospodárenia s bytmi a nebytovými priestormi, ochrany rastlinnej a živočíšnej výroby a ochrany poľnohospodárskeho pôdneho a lesného fondu.

(3) Ak iné štátne orgány robia opatrenia, ktoré sa dotýkajú záujmov obce, sú povinné si vyžiadať stanovisko miestneho národného výboru.

(4) Miestny národný výbor môže, prihliadajúc na povahu svojich úloh a na podmienky svojej práce, vydať štatút, v ktorom najmä upraví usporiadanie svojich orgánov, vzájomnú deľbu ich práce a ďalej uvedie okruh organizácií a zariadení, ktoré spravuje, i aktívy, ktoré mu pri plnení jeho úloh pomáhajú. Spravuje sa vzorovým štatútom, ktorý vydá česká národná rada.

§ 26
Mestský národný výbor

(1) Mestský národný výbor zabezpečuje plánovitý rozvoj mesta a zúčastňuje sa na riešení oblastných proporcií. Organizuje výstavbu mesta, vytvára podmienky zdravého spôsobu života a práce v meste, rozvíja kultúrnu a politickovýchovnú prácu a chráni verejný poriadok a práva občanov.

(2) Mestký národný výbor okrem pôsobnosti, ktorá patrí miestnemu národnému výboru (§ 25 ods. 2 a 3), spravuje mestské kultúrne zariadenia, rozvíja mestské hospodárstvo, zabezpečuje komunálne služby a spravidla ostatné služby pre obyvateľstvo. Riadi zbor (útvar) požiarnej ochrany. Spravidla riadi organizáciu miestneho stavebníctva. Stará sa aj o cestovný ruch.

(3) Vzorový štatút mestských národných výborov, ktorý vydá česká národná rada, ustanoví, v ktorých otázkach krajský národný výbor zverí do pôsobnosti mestského národného výboru výkon štátnej správy, ktorý inak podľa všeobecne záväzných predpisov patrí okresnému národnému výboru.

(4) *)

(5) Mestský národný výbor, vychádzajúc z rozhodnutí krajského národného výboru alebo vlády, podrobnejšie uvedie vo svojom štatúte svoju pôsobnosť, upraví usporiadanie svojich orgánov, vzájomnú deľbu ich práce a právomoci, ďalej uvedie okruh organizácií a zariadení, ktoré riadi alebo spravuje, i aktívy, ktoré mu pri plnení jeho úloh pomáhajú. Pri vydaní štatútu sa národný výbor spravuje vzorovým štatútom, a prihliada na povahu svojich úloh, ktoré vyplývajú z potrieb a podmienok rozvoja mesta.

§ 26a

(1) Národné výbory miest Brna, Ostravy a Plzne a obvodné národné výbory v týchto mestách majú pôsobnosť mestských i okresných národných výborov. Národné výbory miest Brna. Ostravy a Plzne okrem toho vykonávajú v osobitne určených veciach**) štátnu správu, ktorá inak prislúcha krajským národným výborom. Obvodné národné výbory v týchto mestách vykonávajú štátnu správu vo veciach, ktoré podľa osobitných predpisov prislúchajú mestským národným výborom. Miestnym národným výborom v mestkých častiach prislúcha pôsobnosť, ktorú majú miestne národné výbory podľa tohto zákona.

(2) Národné výbory miest Brna, Ostravy a Plzne môžu po dohode s obvodnými národnými výbormi určiť,že budú plniť v záujme jednotnej správy mesta aj ďalšie úlohy, ktoré by inak patrili obvodným národným výborom, ak ide o veci celomestského významu alebo ak tým dosiahne účelnejší výkon štátnej správy alebo lepšie uspokojovanie potrieb občanov a organizácií. Rovnako môžu niektoré úlohy zo svojej pôsobnosti zveriť všetkým obvodným národným výborom, prípadne niektorému z nich. Národný výbor mesta môže po dohode s miestnym národným výborom pôsobiacim v mestskej časti preniesť niektoré úlohy patriace do pôsobnosti miestneho národného výboru na obvodný národný výbor. Na návrh miestneho národného výboru sa môže národný výbor mesta po prerokovaní s občanmi uzniesť na zániku tohto miestneho národného výboru a na prevzatí jeho pôsobnosti obvodným národným výborom.

(3) Národné výbory miest Brna, Ostravy a Plzne vo svojich štatútoch predovšetkým upravia rozdelenie úloh medzi národným výborom mesta a obvodnými národnými výbormi; určia mestské obvody, znak a farby mesta a spôsob ich používania; podrobnejšie upravia usporiadanie orgánov národného výboru mesta a obvodných národných výborov, ich pôsobnosť a vzájomú deľbu práce medzi nimi; určia, ktoré odbory a iné útvary zriaďujú obvodné národné výbory, a určia hlavné zásady a formy účasti občanov na správe mesta.

§ 26b

(1) Obvodné národné výbory v mestách Brne, Ostrave a Plzni v súlade s plánovitým rozvojom mesta zabezpečujú na najširšej účasti občanov rozvoj svojich obvodov. Starajú sa o zveľaďovanie a vzhľad obvodu. Úzko spolupracujú s národným výborom mesta pri riešení celomestských otázok a predkladajú mu v tomto smere iniciatívne návrhy. Zúčastňujú sa na zostavovaní dlhodobých koncepcií a plánov mesta a zostavujú a schvaľujú plány rozvoja vlastného hospodárstva a svoje rozpočty.

(2) Obvodné národné výbory riadia obvodné podniky bytového hospodárstva, spravujú obvodné ľudové knižnice a ďalšie kultúrne zariadenia; môžu zriaďovať a riadiť aj ďalšie organizácie a zariadenia, ktoré uspokojujú prevažne miestne potreby alebo ktoré je účelnejšie organizovať podľa obvodov.

§ 26c

Orgány a organizácie môžu byť umiestnené na území miest Brna, Ostravy a Plzne po predchádzajúcom prerokovaní s národnými výbormi týchto miest.

§ 27
Okresný národný výbor

(1) Okresný národný výbor riadi národné výbory nižšieho stupňa. Pomáha im v práci, najmä pre ne organizuje odbornú a poradenskú činnosť, zaoberá sa ich podnetmi a upozorneniami, radí sa s nimi, dozerá na plnenie zákonov a zachovávanie štátnej disciplíny. Vykonáva periodické revízne hospodárenia národných výborov nižších stupňov, ako aj organizácií a zariadení riadených a spravovaných týmito národnými výbormi.

(2) Okresný národný výbor vykonáva štátnu správu na všetkých úsekoch uvedených v § 19.

(3) Okresný národný výbor spolupracuje s krajským národným výborom pri riešení oblastných proporcií a pri vytváraní koncepcie rozvoja okresu.

(4) Okresný národný výbor riadi alebo spravuje okresnú správu ciest, okresný ústav národného zdravia, zariadenia sociálneho zabezpečenia, ďalej školy a školské zariadenia, kultúrne a kultúrno-výchovné organizácie a zariadenia v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi. Môže riadiť aj organizácie obstarávajúce niektoré z činností uvedených v § 21, ak slúžia pre uspokojovanie potrieb viacerých obcí a ak ich možno na tomto stupni účelnejšie riadiť. Vykonáva periodické revízie hospodárenia organizácií a zariadení ním riadených a spravovaných.

§ 28

(1) Krajský národný výbor zabezpečuje proporcionálny rozvoj hospodárstva a kultúrnej, zdravotníckej a sociálnej výstavby v kraji; za tým účelom vypracúva návrh plánu rozvoja oblasti, v rámci ktorého usmerňuje správne proporcie v rozvoji kraja. Zúčastňuje sa na ďalších prácach na príprave štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva, úzko spolupracuje s ústrednými orgánmi štátnej správy a predkladá im iniciatívne návrhy na riešenie otázok dotýkajúcich sa rozvoja kraja.

(2) Krajský národný výbor riadi okresné národné výbory, pomáha im a radí sa s nimi, zaoberá sa ich podnetmi a upozorneniami, dozerá na plnenie zákonov a zachovávanie štátnej disciplíny a vykonáva periodické revízie ich hospodárenia.

(3) Pri výkone štátnej správy sa krajský národný výbor zameriava predovšetkým na určenie základných úloh, riešenie koncepčných otázok a na dozor nad plnením zákonov a smerníc, ústredných orgánov.

(4) Krajský národný výbor môže riadiť hospodárske organizácie a spravovať rozpočtové a príspevkové organizácie, ktoré slúžia uspokojovaniu potrieb viacerých okresov alebo krajov, ak riadenie alebo správa je na tomto stupni účelnejšiea; ďalej môže riadiť alebo spravovať organizácie poskytujúce zvlášť špecializované služby. Vykonáva periodické revízie hospodárenia organizácií ním riadených a spravovaných.

Oddiel 3
Plán, rozpočet a správa majetku

§ 29

Národný výbor zostavuje a schvaľuje

a) strednodobý hospodársky plán,

b) vykonávací hospodársky plán,

c) rozpočet.

§ 30

(1) Pri spracovaní svojho hospodárskeho plánu vychádza krajský národný výbor z úloh a prostriedkov ustanovených v štátnom pláne rozvoja národného hospodárstva a v štátnom rozpočte, ako aj z vlastného dlhodobého výhľadu opretého o technicko-ekonomické koncepcie a štúdie. Krajským národným výborom sú v strednodobom a vykonávacom štátnom pláne ustanovené záväzné úlohy iba v nevyhnutnom rozsahu; v štátnom rozpočte republiky sú určené finančné vzťahy k rozpočtom národných výborov (súhrnný finančný vzťah a účelové subvencie), prípadne ďalšie záväzné limity.

(2) V rámci záväzných úloh a limitov určených štátnym plánom na podklade finančných vzťahov k rozpočtom národných výborov určených štátnym rozpočtom republiky určuje krajský a okresný národný výbor národným výborom nižšieho stupňa záväzné úlohy a limity, prípadne ich okruh rozširuje a upravuje finančné vzťahy k ich rozpočtom; na ich podklade vypracujú národné výbory všetkých stupňov svoje hospodárske plány a rozpočty.

(3) Na zabezpečenie hlavných cieľov komplexného rozvoja miest Brna, Ostravy a Plzne ustanovuje vláda podľa potreby úlohy štátnych plánov rozvoja národného hospodárstva, ktorými sú krajské národné výbory pri rozpise plánu viazané.

§ 31

(1) Rozpočet národného výboru obsahuje v ustanovenom členení príjmy a výdavky národného výboru a jeho rozpočtových organizácií vrátane finančných vzťahov k jeho hospodárskym a príspevkovým organizáciám.

(2) Rozpočet musí byť vyrovnaný.

(3) Miestne a mestské národné výbory prerokúvajú svoje rozpočty s občanmi.

§ 32

(1) Príjmy národného výboru tvoria najmä:

a) príjmy z hospodárstva národného výboru, predovšetkým príjmy od hospodárskych organizácií ním riadených,

b) výnosy daní a poplatkov v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi,

c) dotácie a subvencie zo štátneho rozpočtu alebo z rozpočtu národného výboru vyššieho stupňa,

d) ostatné príjmy v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi,

e) dobrovoľné príspevky od iných národných výborov, štátnych, družstevných a spoločenských organizácií,

f) úvery.

(2) Príjmy národného výboru nie sú účelové, s výnimkou účelových subvencií zo štátneho rozpočtu a príjmov, ktorých účelovosť ustanovujú právne predpisy alebo orgán, ktorý ich poskytuje.

(3) Ministerstvo financií ustanoví, v ktorých prípadoch doplnkové príjmové zdroje patriace inak krajskému národnému vboru prípadnú národným výborom miest Brna, Ostravy a Plzne.

§ 33

(1) Národný výbor musí v rozpočte zabezpečiť krytie všetkých svojich záväzkov, ktoré prevzal, záväzkov vyplývajúcich z plnenia zákonných povinností, prípadne aj odvody do rozpočtu národného výboru vyššieho stupňa, prípadne do štátneho rozpočtu.

(2) Ak národný výbor nedosahuje rozpočtom predpokladané príjmy, musí v zodpovedajúcom rozsahu obmedziť výdavky; pritom však musí zabezpečiť výdavky na krytie prevzatých záväzkov a výdavky na plnenie zákonných povinností.

§ 34

Národný výbor vytvára vlastné peňažné fondy, predovšetkým z prostriedkov zo svojho hospodárenia a využíva ich na ďalší rozvoj hospodárskej a kultúrnej výstavby.

§ 35

Národný výbor a jeho organizácie spravujú majetok v štátnom socialistickom vlastníctve, ktorý slúži na plnenie ich úloh.

§ 36

Národný majetok, ktorý spravuje hospodárska organizácia riadená národným výborom alebo národný majetok, ktorý národný výbor spravuje a využíva na niektorý z účelov uvedených v § 21, môže sa opatrením nadriadených orgánov previesť do správy inej organizácie, ktorá nie je tomuto národnému výboru podriadená, vtedy, ak vznikne pochybnosť o tom, ktorá organizácia má určitý národný majetok spravovať, alebo ak ide o nehnuteľný majetok, ktorý je potrebný na uskutočnenie stavby, jej užívanie alebo na vykonanie asanácie.

§ 37

Národný výbor môže uzavrieť zmluvu s iným národným výborom, štátnymi, družstevnými alebo inými spoločenskými organizáciami o spoločnom použití prostriedkov, ak ide o plnenie ich spoločných úloh (združovanie prostriedkov).

Oddiel 4
Samostatná pôsobnosť národného výboru

§ 38

V otázkach starostlivosti o zlepšovanie životného prostredia, úrovne bývania a uspokojovania ďalších potrieb občanov rôznymi službami, o rozvíjanie kultúrneho a spoločenského života a o vytváranie podmienok pre rozvoj telesnej výchovy, ďalej v otázkach zriaďovania a riadenia svojich hospodárskych organizácií (§ 21 a 22), v otázkach správy majetku a združovania prostriedkov (§ 35 až 37), určenia hospodárskeho plánu a rozpočtu a hospodárenia podľa neho (§ 29 až 33) a v otázkach zriaďovania a správy svojich fondov (§ 34) vykonávajú národné výbory svoju pôsobnosť samostatne, spravujúc sa len zákonmi a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Štvrtá hlava
NÁRODNÝ VÝBOR A JEHO ORGÁNY

Oddiel 1
Právomoc plenárneho zasadania národného výboru

§ 39

(1) Národný výbor sa na svojom plenárnom zasadaní uznáša o základných otázkach hospodárskej, kultúrnej, zdravotnej a sociálnej výstavby na svojom území a o základných otázkach svojej práce. Zriaďuje si výkonné a kontrolné orgány, riadi ich činnosť a hodnotí výsledky ich práce. Všetky orgány národného výboru sú mu za svoju činnosť zodpovedné.

(2) Plenárnemu zasadaniu národného výboru je vyhradené

a) určiť dlhodobé rozvojové koncepcie územného obvodu národného výboru;

b) určiť strednodobé a vykonávacie hospodárske plány a hodnotiť ich plnenie; určiť celkové vzťahy k plánu a rozpočtu národných výborov nižších stupňov;

c) určiť rozpočet a schvaľovať záverečný účet národného výboru;

d) zriaďovať, prípadne zrušovať alebo zlučovať hospodárske, rozpočtové a iné organizácie a hospodárskym organizáciám určiť predmet činnosti;

e) rozhodovať o územných zmenách, prípadne rokovať o návrhoch územných zmien;

f) určiť počet poslancov národného výrobu, určiť počet a hranice volebných obvodov;

g) zriaďovať a zrušovať komisie, odbory a iné orgány národného výboru a určovať deľbu práce medzi nimi;

h) voliť predsedu, podpredsedov a tajomníka národného výboru, ďalších členov rady, ďalej predsedov, tajomníkov a ďalších členov komisií národného výboru, ako aj odvolávať ich z funkcií;

ch) voliť predsedu, podpredsedu a ďalších členov výboru ľudovej kontroly národného výboru a odvolávať ich z funkcií, ako aj schvaľovať plán činnosti tohto výboru;

i) ustanovovať vedúcich odborov a odvolávať ich z funkcií;

j) uznášať sa na všeobecne záväzných nariadeniach národného výboru;

k) rozhodovať o prijatí pôžičky alebo poskytnutí úveru;

l) ak ide o okresný národný výbor, voliť a odvolávať z funkcie súdov z ľudu okresného súdu a prerokúvať správy okresného súdu, okresnej prokuratúry a okresného oddelenia Verejnej bezpečnosti o stave socialistickej zákonnosti a ochrany verejného poriadku;

m) ak ide o krajský národný výbor, voliť a odvolávať z funkcie sudcov z ľudu krajského súdu a prerokúvať správy krajského súdu, krajskej prokuratúry a krajskej správy Verejnej bezpečnosti o stave socialistickej zákonnosti a ochrany verejného poriadku.

(3) Plenárne zasadanie národného výboru si môže vyhradiť rozhodnutie v akejkoľvek ďalšej otázke, ktorá patrí do pôsobnosti jeho orgánov.

§ 40

Národný výbor môže rozhodnúť, že niektorú základnú otázku života obce alebo mesta pred tým, než k tejto otázke prijme uznesenie, predloží na prerokovanie občanom; urobí tak najmä vtedy, ak ide o územný plán obce, o zlúčenie obcí alebo o iné závažné územné zmeny.

§ 41

Okresný a krajský národný výbor zvoláva na posúdenie niektorých dôležitých otázok týkajúcich sa činnosti národných výborov konferencie národných výborov nižších stupňov.

Oddiel 2
Rokovanie plenárneho zasadania národného výboru

§ 42

(1) Krajské a okresné národné výbory sa schádzajú najmenej štyrikrát, mestské a miestne národné výbory najmenej šesťkrát do roka na riadne zasadanie.

(2) Zasadanie národného výboru zvoláva predseda národného výboru na základe uznesenia rady. Ak o to požiada aspoň štvrtina poslancov alebo národný výbor vyššieho stupňa alebo jeho rada, vláda, je predseda národného výboru povinný zvolať národný výbor na mimoriadne zasadanie, a to tak, aby sa zasadanie konalo najneskôr do 14 dní.

(3) Prípravu zasadania národného výboru organizuje jeho rada v súčinnosti s komisiami a s poslancami, prípadne s národnými výbormi nižších stupňov. Návrhy môžu predkladať rada, komisie alebo jednotliví poslanci. Národný výbor si na preverenie predložených návrhov môže vyžadovať stanoviská, najmä svojho výboru ľudovej kontroly, prípadne pracovných skupín poslancov a ďalších občanov, ďalej odborné posudky a vyjadrenia. S otázkami, ktoré budú predmetom rokovania plenárneho zasadania, musia byť poslanci včas oboznámení.

§ 43

(1) Plenárne zasadania národného výboru sú verejné. Rada opovedomuje občanov o mieste a čase rokovania a o navrhnutom programe.

(2) Ak o slovo požiada poslanec národného výboru vyššieho stupňa alebo českej národnej rady alebo Federálneho zhromaždenia alebo zástupca vlády, musí sa mu udeliť. Slovo sa môže udeliť aj občanovi, ktorý nie je poslancom.

§ 44

Pre platnosť uznesenia plenárneho zasadania národného výboru je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny hlasov všetkých poslancov. Hlasuje sa spravidla zdvihnutím ruky.

§ 45

(1) Plenárne zasadanie národného výboru vedie jeho predseda. Predseda spolu s tajomníkom podpisuje všeobecne záväzné nariadenia národného výboru a iné jeho uznesenia. Predseda národného výboru zastupuje národný výbor navonok. Predsedu zastupuje podpredseda národného výboru alebo iný člen rady poverený národným výborom.

(2) Úlohy predsedu a podpredsedov národného výboru plnia v mestách Brne, Ostrave a Plzni primátor mesta Brna, primátor mesta Ostravy a primátor mesta Plzne a ich námestníci. Primátor ako predstaviteľ mesta má právo používať historické primátorské insígnie.

Oddiel 3
Rada

§ 46

(1) Rada je výkonný orgán národného výboru so všeobecnou pôsobnosťou. Organizuje a zjednocuje plnenie úloh národného výboru na všetkých úsekoch. Rozhoduje najmä o otázkach, ktoré svojím významom presahujú rámec jedného odvetvia, prípadne úseku štátnej správy.

(2) Rada národného výboru najmä

a) rozpracúva a zabezpečuje plnenie úloh, ktoré vyplývajú z uznesení národného výboru, rád národných výborov vyšších stupňov a z uznesení vlády; prerokúva a rieši iniciatívne návrhy komisií, poslancov, odborov a národných výborov nižších stupňov a ich rád; organizuje práce na príprave plánu a rozpočtu národného výboru a prerokúva ich návrhy;

b) hodnotí výsledky činnosti organizácií riadených a spravovaných národným výborom, vymenúva a odvoláva ich vedúcich, určuje ich plat a zásady ich hmotnej zainteresovanosti;

c) riadi a zjednocuje činnosť komisií národného výboru a vytvára podmienky pre ich prácu;

d) riadi činnosť odborov národného výboru, ukladá im úlohy a dozerá na ich plnenie; určuje vnútornú organizáciu odborov a počty ich pracovníkov; určuje zásadné úlohy v kádrovej práci, stará sa o rast kvalifikácie pracovníkov odborov a určuje plat vedúcich odborov.

(3) Rada národného výboru môže v nevyhnutných a neodkladných prípadoch vydať všeobecne záväzné nariadenie. Také nariadenie však stratí platnosť, ak nebude schválené na najbližšom zasadnutí národného výboru.

§ 47

(1) Rada je plenárnemu zasadaniu národného výboru podriadená a zodpovedná zo svojej činnosti; národný výbor môže radu a jej jednotlivých členov kedykoľvek odvolať.

(2) Rada národného výboru vyššieho stupňa usmerňuje a riadi činnosť rád národných výborov nižších stupňov a pomáha im pri plnení úloh.

§ 48

(1) Rada miestneho alebo mestského národného výboru má v obciach alebo v mestách s počtom
do 600 obyvateľov 5-7 členov,

od 600 do 1 500 obyvateľov 7-9 členov,

od 1 500 do 5 000 obyvateľov 9-11 členov,

od 5 000 do 10 000 obyvateľov 10-13 lčenov,

od 10 000 do 20 000 obyvateľov 11-14 členov,

nad 20 000 obyvateľov 12-15 členov.

(2) Rada Národného výboru mesta Brna má 15-20 členov, Rada Národného výboru mesta Ostravy 15-20 členov a Rada Národného mesta Plzne 15-18 členov, Rada obvodného národného výboru v týchto mestách má 8-15 členov.

(3) Rada okresného národného výboru ma dvanásť až pätnásť členov.

(4) Rada krajského národného výboru ma pätnásť až osemnásť členov.

§ 49

(1) Radu národného výboru tvorí predseda, podpredsedovia, tajomník národného výboru a ďalší členovia volení národným výborom z poslancov na celé volebné obdobie.

(2) Rada zotrváva vo svojej funkcii aj po uplynutí volebného obdobia, dokiaľ si novozvolený národný výbor nezvolí radu.

§ 50

Rada rozhoduje vždy v zbore, schádza sa na schôdze podľa potreby. Uznáša sa väčšinou hlasov všetkých svojich členov.

§ 51

(1) Schôdze rady vedie predseda. Predseda spolu s tajomníkom podpisuje uznesenia rady.

(2) Predseda je oprávnený pozastaviť výkon uznesenia rady, ak predpokladá, že odporuje všeobecne záväznému právnemu predpisu alebo uzneseniu národného výboru. Vec potom predloží na rozhodnutie najbližšiemu plenárnemu zasadnutiu národného výboru.

§ 52

Tajomník národného výboru riadi prípravu plánu činnosti národného výboru a jeho rady; dbá tiež o účelnú organizáciu práce odborov a pomocných útvarov a o plynulý chod ich práce.

Oddiel 4
Komisie a správne komisie

§ 53

Národný výbor zriaďuje pre úseky svojej práce komisie, a to s prihliadnutím na rozsah svojich úloh.

§ 54

(1) Komisie sa ako iniciatívne orgány zaoberajú otázkami rozvoja na svojom úseku a predkladajú svoje návrhy národnému výboru alebo jeho rade. Vychádzajú pritom zo znalostí miestnych podmienok, potrieb a záujmov občanov.

(2) Komisie ako kontrolné orgány dozerajú na činnosť organizácií riadených a spravovaných národným výborom, nezasahujú však do otázok ich operatívneho riadenia. Dozerajú aj na prácu odborov; ak v ich práci zistia nedostatky, požadujú ich odstránenie. Pokiaľ sa neurobila náprava, predkladajú príslušné návrhy rade. Komisie ďalej sledujú a kontrolujú, ako sa na jednotlivých úsekoch činnosti národného výboru uplatňuje jeho pôsobnosť a právomoc a ako sa vykonávajú uznesenia národného výboru a jeho rady.

§ 55

(1) Národný výbor volí členov komisie z poslancov a ďalších občanov, predovšetkým z tých, ktorých mu navrhli spoločenské organizácie. Väčšina členov komisie musí byť poslancami.

(2) Predsedom komisie je poslanec národného výboru. Riadi a organizuje prácu komisie a dbá o plnenie jej uznesení. Je oprávnený pozastaviť výkon uznesenia komisie, ak predpokladá, že odporuje všeobecne záväznému právnemu predpisu alebo uzneseniu národného výboru. Vec potom predloží rade na jej najbližšej schôdzi.

(3) Komisia sa schádza podľa potreby. Uznáša sa väčšinou hlasov všetkých členov.

§ 56

(1) Komisia národného výboru nižšieho stupňa nie je podriadená komisii národného výboru vyššieho stupňa.

(2) Pre vzťah komisií národného výboru k orgánom národného výboru vyššieho stupňa vo veciach správneho konania platia ustanovenia zákona o správnom konaní.

§ 57

(1) V prípadoch ustanovených osobitnými predpismi zriaďuje národný výbor správne komisie, ktorým patrí rozhodovať o právach a povinnostiach občanov a organizácií na úsekoch, pre ktoré sú zriadené. Tieto predpisy ustanovujú aj ich zloženie a pôsobnosť.

(2) Správne komisie riadi rada a sú podriadené aj príslušnej správnej komisii národného výboru vyššieho stupňa; ak ide o správnu komisiu krajského národného výboru, je podriadená príslušnému ústrednému orgánu štátnej správy.

Oddiel 5
Výbory ľudovej kontroly národných výborov

§ 58

Krajské a okresné národné výbory zriaďujú výbory ľudovej kontroly; môžu ich tiež zriadiť mestské a miestne národné výbory, a to po prerokovaní s výborom ľudovej kontroly príslušného okresného národného výboru.

§ 59

(1) Výbor ľudovej kontroly národného výboru sa skladá z poslancov a ďalších občanov. Predsedu, podpredsedu a ostatných členov výboru ľudovej kontroly volí a odvoláva plenárne zasadanie národného výboru. Členstvo vo výbore ľudovej kontroly je nezlučiteľné s funkciou predsedu, podpredsedu, tajomníka, predsedu komisie a vedúceho odboru príslušného národného výboru alebo národného výboru nižšieho stupňa alebo s funkciou vedúceho organizácie riadenej alebo spravovanej príslušným národným výborom.

(2) Predsedom výboru ľudovej kontroly je poslanec národného výboru; má právo - ak nie je členom rady národného výboru - zúčastňovať sa na schôdzach rady s poradným hlasom. Predsedu výboru ľudovej kontroly zastupuje podpredseda.

(3) Odborné práce pre výbor ľudovej kontroly krajského a okresného, prípadne i mestského národného výboru obstaráva aparát. Počty pracovníkov aparátu a náklady na ne určuje plenárne zasadanie národného výboru na návrh výboru ľudovej kontroly.

§ 60

(1) Výbor ľudovej kontroly národného výboru sa schádza podľa potreby. Na svojich schôdzach rozhoduje o zásadných otázkach patriacich do pôsobnosti výboru. Uznáša sa väčšinou hlasou

všetkých svojich členov. Predseda výboru ľudovej kontroly je oprávnený pozastaviť výkon uznesenia výboru, ak má za to, že odporuje všeobecne záväznému právnemu predpisu alebo uzneseniu národného výboru; vec potom predloží na rozhodnutie najbližšiemu plenárnemu zasadaniu národného výboru.

(2) O ostatných otázkach patriacich do pôsobnosti výboru ľudovej kontroly rozhodujú v mene výboru jeho predseda, podpredseda a prípadne poverení členovia a pracovníci v rozsdahu zverenej im právomoci.

Oddiel 6
Odbory

§ 61

(1) Krajské, okresné a mestské národné výbory zraďujú pre jednotlivé odvetvia a úseky svojej pôsobnosti odbory.

(2) Miestne národné výbory vo veľkých obciach môžu zriadiť jeden alebo viac odborov. Ostatné miestne národné výbory odbory nezriaďujú.

(3) Namiesto odboru môže národný výbor zriadiť ako svoj orgán iný útvar; o tomto útvare platia ustanovenia o odboroch.

(4) Vláda nariadením ustanoví, ktoré odbory alebo iné útvary národné výbory zriaďujú.

(5) Národný výbor pri určovaní pracovnej náplne odborov a iných útvarov zriadených miesto odborov vychádza zo vzorovej náplne vydanej príslušným ministerstvom (ústredným orgánom štátnej správy).

§ 62
Odbory

1. vykonávajú štátnu správu v odvetviach a na úsekoch pôsobnosti národného výboru, pre ktoré sú zriadené, s výnimkou vecí patriacich do právomoci plenárneho zasadania národného výboru (§ 39), jeho rady (§ 46) alebo niektorej komisie (§ 54 a 57);
2. zabezpečujú plnenie uznesení národného výboru, jeho rady a komisií;
3. spracúvajú odborné podklady pre rokovanie národného výboru, jeho rady a komisií.

§ 63

(1) Odbor riadi rada a zodpovedá jej za všetku svoju činnosť. Vo veciach uvedených v § 62 č. 1 je podriadený aj odboru národného výboru vyššieho stupňa, ak ide o odbor krajského národného výboru, príslušného ústrednému orgánu štátnej správy. Vo veciach uvedených v § 62 č. 2 a 3 zodpovedá príslušnej komisii.

(2) Prácu odboru riadi a za ňu zodpovedá jeho vedúci.

(3) Pracovníci odborov sú povinní zúčasťňovať sa na schôdzach a besedách poslancov s voličmi a pomáhať im v ich práci vo volebnom obvode.

Oddiel 7
Občianske výbory a iné aktívy národného výboru

§ 64

(1) Mestské národné výbory, obvodné národné výbory a miestne národné výbory v obciach, kde to rozľahlosť územia a zvláštne podmienky hospodárskeho a kultúrneho rozvoja vyžadujú, zriaďujú občianske výbory. Občania volia ich členov na verejných zhromaždeniach na dobu 5 rokov.

(2) Poslaním občianskych výborov je umožniť občanom uplatňovať ich potreby a záujmy v činnosti národného výboru a organizovať ich účasť na riešení verejných vecí, najmä pri zveľadovaní obce a udržiavaní a ochrane bytového majetku.

(3) Národný výbor môže v záujme styku s občanmi poveriť občianske výbory plnením niektorých svojich úloh, ak nejde o rozhodnutie vo veciach štátnej správy.

(4) Občianske výbory úzko spolupracujú s poslancami národného výboru a pomáhajú im v ich činnosti vo volebných obvodoch.

§ 65

(1) Pre účasť občanov na spoločensky prospešnej práci, pre hlbšie poznávanie ich potrieb a záujmov a pre riešenie otázok vyžadujúcich všestranné posúdenie zriaďuje si národný výbor a jeho orgány poradné zbory, pracovné komisie a iné svoje aktívy.

(2) Národné výbory dbajú o to, aby nimi spravované alebo riadené organizácie a zariadenia vytvárali svoje aktívy pre účasť občanov na svojej práci.

Piata hlava
RIADENIE NÁRODNÝCH VÝBOROV A ICH ORGÁNOV

Oddiel 1
Vzťahy národného výboru k ústredným orgánom a k národným výborom vyššieho stupňa

§ 66

(1) Stupne a druhy národných výborov, ako aj ich postavenie, pôsobnosť a organizáciu upravujú v medziach ústavných zákonov Československej socialistickej republiky zákony Českej národného rady.

(2) Česká národná rada usmerňuje činnosť národných výborov na plnenie kľúčových úloh. Zovšeobecňuje skúsenosti národných výborov, hodnotí účinnosť foriem a metód ich práce, pôsobí na uplaňovanie demokratických princípov v ich činnosti a uznáša sa na opatreniach na zlepšenie ich výstavby a práce.

(3) Česká národná rada umožňuje národným výborom účasť na prerokúvaní návrhov zákonov a uznesení Českej národnej rady k otázkam činnosti národných výborov a na kontrole pôsobenia zákonov. Národné výbory sa môžu obracať priamo na Českú národnú radu s iniciatívnymi podmienkami.

§ 67

(1) Vláda riadi a kontroluje prácu národných výborov a vytvára vhodné podmienky pre ich činnosť.

(2) Vláda najmä

a) organizuje prípravu štátneho plánu a štátneho rozpočtu na úseku národných výborov,

b) rozhoduje o zásadných otázkach týkajúcich sa výkonu štátnej správy v pôsobnosti národných výborov,

c) rieši sporné otázky, ktoré sa pri rozpracúvaní a uskutočňovaní celoštátnej politiky vyskytnú medzi krajskými národnými výbormi a ministerstvami (ústrednými orgánmi štátnej správy) a medzi krajskými národnými výbormi navzájom,

d) kontroluje, ako národné výbory plnia úlohy, a hodnotí výsledky ich činnosti.

(3) Vláda podáva Českej národnej rade správy o činnosti národných výborov, o stave plnenia úloh v ich pôsobnosti a o opatreniach prijatých vládou pri riadení národných výborov.

§ 68

(1) Ministerstvá (ústredné orgány štátnej správy) riadia v rámci zákonov výkon štátnej správy v príslušnom odvetví (úseku) vydaním všeobecne záväzných predpisov, a ak nejde o veci uvedené v § 38, aj vydávaním smerníc.

(2) Ministerstvá (ústredné orgány štátnej správy), do pôsobnosti ktorých patria odvetvia (úseky) riadené a spravované národnými výbormi,

a) spracúvajú koncenpciu rozvoja odvetvia (úseku) a pomáhajú ju aplikovať na podmienky jednotlivých krajov,

b) zabezpečujú odbornú stránku činnosti rozpočtových a príspevkových organizácií národných výborov,

c) organizujú poradenskú službu pre národné výbory a ich podniky a zariadenia; prostredníctvom národných výborov zabezpečujú nevyhnutnú celoštátnu jednotu odbornej činnosti hospodárskych organizácií,

d) usmerňujú racionalizáciu riadiacich a správnych činností,

e) starajú sa o výchovu odborných kádrov.

(3) Ministerstvo vnútra plní aj úlohy orgánu vlády v otázkach riadenia národných výborov vládou, najmä spracúva podklady týkajúce sa činnosti národných výborov a predkladá návrhy vláde. Zabezpečuje koordináciu činnosti ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy vo vzťahu k národným výborom.

(4) Ministerstvá (ústredné orgány štátnej správy) pôsobiace v ústredne riadených odvetviach

a) spracúvajú v spolupráci s krajskými národnými výbormi koncepciu rozvoja odvetvia (odboru) a návrhy dlhodobých plánov; prerokúvajú s nimi prípravu dôležitých investícií a opatrenia týkajúce sa rozmiestnenia závodov a prevádzkární a zmeny v zamestnanosti obyvateľstva,

b) vedú ústredne riadené organizácie k úzkej súčinnosti s národnými výbormi, najmä s okresnými a mestskými národnými výbormi tak, aby s národnými výbormi prerokúvali všetky závažné opatrenia týkajúce sa rozvoja ich územia.

§ 69a a 70

*)

§ 71

Národný výbor vyššieho stupňa usmerňuje, kontroluje a riadi činnosť národných výborov nižšieho stupňa; dbá pritom plne na ich právomoc a zodpovednosť. Spolupracuje s nimi pri príprave vlastných opatrení, oboznamuje ich s dôležitými otázkami spoločenského rozvoja, ktoré riešia vyššie orgány, poskytuje im všestrannú pomoc a opiera sa o ich iniciatívu.

Oddiel 2
Náprava nesprávnych opatrení

§ 72

(1) Plenárne zasadanie národného výboru môže nesprávne uznesenie rady alebo komisie zmeniť alebo zrušiť; urobí tak vždy, ak také uznesenie odporuje zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnemu predpisu alebo ustanovenému plánu, rozpočtu alebo inému jeho uzneseniu. Nesprávne opatrenie odboru (správnej komisie) zruší alebo zmení, ak nápravu neurobí sama rada.

(2) Ak rada predpokladá, že niektoré uznesenie komisie je nesprávne, môže jeho výkon pozastaviť a predložiť vec na rozhodnutie národnému výboru na jeho najbližšom plenárnom zasadaní. Toto oprávnenie rade nepatrí, ak ide o uznesenie výboru ľudovej kontroly národného výboru.

(3) Nesprávne opatrenie odboru (správnej komisie) môže zrušiť alebo zmeniť rada.

§ 73

(1) Ak všeobecne záväzné nariadenie národného výboru odporuje zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnemu predpisu, alebo všeobecne záväznému nariadeniu národného výboru vyššieho stupňa, národný výbor vyššieho stupňa také nariadenie zruší. Ak ide o nariadenie krajského národného výboru, zruší ho Česká národná rada.

(2) V prípadoch uvedených v odseku 1 rada národného výboru vyššieho stupňa výkon takého všeobecne záväzného nariadenia pozastaví a predloží vec svojmu národnému výboru na jeho najbližšom zasadaní. Ak ide o všeobecne záväzné nariadenie krajského národného výboru, pozastaví ho vláda a predloží vec Českej národnej rade.

§ 74

(1) Ak uznesenie plenárneho zasadania národného výboru odporuje zákonu, inému všeobecne záväznému predpisu, uzneseniu plenárneho zasadania národného výboru vyššieho stupňa, uzneseniam alebo smerniciam vyšších štátnych orgánov a ak nápravu neurobí národný výbor sám, národný výbor vyššieho stupňa alebo vláda také uznesenie zruší.

(2) V prípadoch uvedených v odseku 1 rada národného výboru vyššieho stupňa výkon takého uznesenia pozastaví a predloží vec svojmu národnému výboru na jeho najbližšom zasadaní.

§ 75

Ak je niektoré uznesenie rady národného výboru nesprávne a ak národný výbor neurobí nápravu sám, zruší ho rada národného výboru vyššieho stupňa alebo vláda.

§ 76

Ak je niektoré opatrenie odboru (správnej komisie) vo veciach uvedených v § 62 č. 1 nesprávne a ak nápravu neurobí národný výbor alebo jeho rada, môže ho zrušiť odbor (správna komisia) národného výboru vyššieho stupňa, ak ide o opatrenie odboru (správnej komisie) krajského národného výboru, príslušný ústredný orgán štátnej správy, ak ide o vec spadajúcu do jeho pôsobnosti.

§ 77

Uznesenie plenárneho zasadania národného výboru, rady alebo komisie alebo opatrenie odboru vo veciach uvedených v § 38 zruší orgán vyššieho stupňa len vtedy, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 78

O náprave rozhodnutí vydaných v správnom konaní platia ustanovenia zákona o správnom konaní.

Šiesta hlava
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 79

*)

§ 80 **)

(1) Zrušujú sa

a) zákon č. 143/1949 Zb. o zmenách v organizácii verejnej správy a v pôsobnosti jej orgánov;

b) zákon č. 65/1960 Zb. o národných výboroch;

c) ustanovenia § 6 a § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 32/1963 Zb. o organizácii riadenia poľnohospodárstva;

d) ustanovenia § 13 prvej a druhej vety a § 14 zákona č. 34/1964 Zb. o voľbách do Národného zhromaždenia a do národných výborov;

e) ustanovenia § 29 druhej vety a § 42 druhej vety Hospodárskeho zákonníka č. 109/1964 Zb.;

f) vládne nariadenie č. 66/1960 Zb. o úprave niektorých pomerov poslancov národných výborov a občanov zvolených za členov komisií národných výborov v znení vládneho nariadenia č. 189/1960 Zb.;

g) vládne nariadenie č. 71/1960 Zb. o rozšírení právomoci a zodpovednosti národných výborov a o usporiadaní a činnosti ich orgánov ;

h) vládne nariadenie č. 102/1961 Zb. o úprave pôsobnosti národných výborov podľa predpisov o využití nerastného bohatstva;

ch) vládne nariadenie č. 11/1962 Zb. o prehĺbení organizácie riadenia poľnohospodárstva národnými výbormi;

i) vládne nariadenie č. 93/1961 Zb. o spotrebiteľských radách;

j) vládne nariadenie č. 59/1959 Zb. o občianskej kontrole prevádzkární;

k) časť II vyhlášky č. 83/1961 Zb. o úlohách orgánov ROH a národných výborov pri výkone dozoru a starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

(2) Nedotknutý zostáva zákon č. 169/1949 Zb. o vojenských újazdoch.

(3) Doterajšie užšie komisie zriadené podľa osobitných predpisov sa spravujú ustanoveniami o správnych komisiách (§ 57).

§ 81

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1968.

Zákon ČNR č. 33/1970 Zb. o finančných správach nadobudol účinnosť 1. júlom 1970. Zákon ČNR č. 116/1971 Zb. o výboroch a komisiách ľudovej kontroly nadobudol účinnosť 21. októbrom 1971. Zákon ČNR č. 57/1971 Zb., ktorým sa mení zákon č. 69/1967 Zb. o národných výboroch, nadobudol účinnosť 26. novembrom 1971. Zákon ČNR č. 146/1971 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť národných výborov na niektorých úsekoch štátnej správy, nadobudol účinnosť 1. januárom 1972.

Erban v. r.

*) V článku III upravuje zákon ČNR č. 146/1971 Zb. prenesenie pôsobnosti z národných výborov vyššieho stupňa na národné výbory nižších stupňov podľa príloh A až D.

*) Nevzťahuje sa na územie Českej socialistickej republiky.

*) Nevzťahuje sa na územie Českej socialistickej republiky.

**) Príloha C zákona ČNR č. 146/1971 Zb.

*) Nevzťahujú sa na územie Českej socialistickej republiky.

*) Nevzťahuje sa na územie Českej socialistickej republiky.

**) Dňom 1. januára 1972 boli zrušené článkom II zákona ČNR č. 146/1972 Zb.; zákon č. 175/1968 Zb. o meste Brne, zákon ČNR č. 40/1969 Zb. o meste Ostrave, zákon ČNR č. 41/1969 Zb. o meste Plzni a zákonné opatrenie Predsedníctva ČNR č. 126/1971 Zb. o národných výboroch v mestách Brne, Ostrave a Plzni, s výnimkou ustanovenia § 6.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.